№ 39. 27 czerwienia 1916 h. Cena 5 fen.

HOMAN

BIEŁARUSKAJA WILEŃSKAJA CZASOPIŚ

WYCHODZIĆ DWA RAZY U TYDZIEŃ: U AUTORKI I U PIATNICY.

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty: na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 f., na 3 miesiacy—1 m. 20 f., na 1 mies.—40 f.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7. Adres administracii i ekspedycyi: M. Stefanskaja 23.

Cena abwiestak: na 4-aj staranie za radok drobnym literami—25 fenig.; drobnyje abwiestki—pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—40 fen. za linijku drobn. drukam.

TELEHRAMY.

U aposzni moment.

26 czerwienia.

Zachodni front.

Bajewyje operacii na naszym zachodnim fronci proci anhlickaj armii i paŭnocznaho kryła francuskaj byli nieznacznyje.

Na prawo ad Maasu ataka nadta wialikich sił na chrybcie „Chałodnaja ziemla“ skonczyłasia ŭ wieczery poŭnym razhromam francuzoŭ. Jany usiudy adkinuty z wialikimi stratami, — czaściu paśla rukapasznaj bitwy ŭ naszych akopach.

Uschodni front:

Na zachodzi ad Sokula i kala Zaturjej iduć udacznyje dla nas zajadłyje bitwy.

Czysło pałonnych ad 16 czerwienia dajszło da 61 aficera 11097 sałdatoŭ, dabycza — da 2 harmat i 54 kulemiotoŭ.

BUKARESZT. (W.T.B.). Nacyonalisty siahońnia pierad abiedam ustroili swoj schod, na katorym, s pryczyny niahytnaści Jonesku i Filipesku, wystupali s pramowami niekolki upoŭnamoczenych. Niekolki sot ludziej, hłaŭnym czynam moładzi, pajszli pad rasiejskaje pasolstwa, kryczali tam «ural» i paśla razyjszlisia.

BERLIN. (W.T.B.). Hreckije wybary ŭ parlament naznaczeny na 7 žniŭnia.

Roznyje hazety piszuć, szto nawat i ciapier nielha sumlewacca, szto Hrecija budzie i dalej wiaści neutalrnuju palityku.

AFINY. (W.T.B.). Kab zabaspieczyć wydatki da czasu wybaroŭ, sajužniki pastanawili wydać Hrecii awans na rachunak nowaj pazyki.

WASZYNGTON. (W.T.B.). U Meksyku posłana nota, kataraja maje znaczeńnie ulsimatum'a, chacia napisana aścierožna.

NJU-JORK. Rusewelt admaŭlajecca ad kandydatury na prezydenta na karyść Huges'a.

Z aposznich dzion:

23 czerwienia.

Zachodni front:

Na ŭschodzi ad Ipru razbita sproba worahoŭ atakawać nas.

U czasi niamieckaj raźwiedki pad Lion, Lassińji i kala wioski Maison de Champagne (na paŭnocznym zachodzi ad Massiž) uziaty niekolki tuzinoŭ pałonnych i zdabyty niekolki kulemiotaŭ.

Adbity try francuskije ataki proci zdabytych nami akopoŭ na zachodzi ad krepaści Wo. 21 czerwienia my tut uziali ŭ pałon 25 aficeroŭ i bolsz za 400 sałdatoŭ.

Latuny woraboŭ zrabili ŭczora nalot na harady Karlsruhe, Miulhejm u B. i Trewir. Pry hetym paciarpieŭ rad cywilnych asob. U tych miejscoch nielha było zrabić wajennych szkod, dyk ich i nie było. Worahi stracili 4 aeropłany. Dwa z ich u darozi nazad prymuszeny byli spuścicca na ziamlu — adzin kala Nieder Lauterbach, druhi—kala Lembach. Miž uziatymi ŭ pałon latunami jość dwoje anhliczan. Dwa druhije aeropłany žbity ŭ bitwie na pawietry, dy pry hetym lejtenant Hoendorf skinuŭ na ziamlu swoj czarodny szosty aeropłan worahoŭ.

Apryczь taho ŭczora byli žbity aeropłany worahoŭ u wakolicach Ipru, na uschodzi ad Hulluch (heta piaty aeropłan, skinuty lejtenantam Mulceram), kala Lanson (na poŭdni ad Grandpiè), kala Merkshejmu (na ŭschodzi ad Gebwejleru) i na pałudziennym uschodzi ad Sennhejmu. Hetak worahi stracili usiaho 9 aeropłanoŭ.

Naszy latuczyje eskadry atakawali wajennyje budoŭli ŭ St.-Pol, a tak sama tabory worahoŭ i forty na zachodzi i pałudni ad Werdenu.

Uschodni front:

Armiejskaja hrupa hienerała-feldmarszałka von Hindenburga:

Pry nastupleńni kala Biareziny (na ŭschodzi ad Bohdanowa) ŭ naszy ruki papali 45 pałonnych, 2 kulemioty i dźwie harmaty małaho kalibru.

Armiejskaja hrupa hienerała-feldmarszałka kn. Leopolda Bawarskaho:

Na poŭnaczy od Ozarycz krywawa adbity niewialikije družyny worahoŭ, katoryje pasoŭwalisia proci pazycij nad kanałam.

Armiejskaja hrupa hienerała von Linsingena:

Nia hledziaczy na czyślenyje kontrataki worahoŭ, naszaje nastupleńnie na zachodzi i pałudziennym zachodzi ad Łucka pasoŭwałosia ŭpierod. Na fronci pierad linijej Berestečzko-Brody udaczna adbity ataki rasiejcoŭ.

Na fronci armii hienerała hr. von Botmera niczoha nowaho nie zdaryłosia.

Bałkanski front:

Nijakich znacznych prypadkoŭ nie było.

24 czerwienia.

Zachodni front:

Na prawo ad Maasu naszaje wojska z dwuma bawarskimi pałkami napieradzi zdabyło szturmam pancyrny fort Tiomon, zaniało bolszuju czaść wioski Flery i znaczna pasunułosia ŭpierod na pałudni ad krepaści Wo. Dahetul uziaty 2673 pałonnych, miž imi 60 aficeroŭ.

Kala Homon žbit u bitwie na pawietry francuski wajenny aeropłan. Paruczyk Wintgens pry Blamon žbiŭ swoj czarodny siomy aeropłan worahoŭ — francuski bipłan.

Uschodni front:

Rasiejskije miejscowyje ataki na pałudni ad Iłłukszta i na poŭnaczy ad Widz adbity.

Niamieckaja eskadra latunoŭ atakawała stanciju Połoczany, na zachodzi ad Maładeczny, dzie widać było nahruzku wojsk. Hetak sama kinuty bomby na žaleznadarožnyje budoŭli ŭ Łunincu.

U armiejskaj hrupie hienarała v. Linsingena nastupleńnie minuło liniju Zubilno-Watyń-Žwiniaczy. Zajadłyje kontrataki worahoŭ adbity. Czysło pałonnych rasiejcoŭ uściaż uzrastaje.

25 czerwienia.

Zachodni front:

Na wuczastku na pałudni ad kanała Labasse da Sommy worahi wyjawili znacznuju rabotu, abstreliwajuczy husta Lens i pradmieścia, i biez nijakaj udaczy puskali na nas gazy.

Nalewo ad Maasu ahoń worahoŭ kala „Miortwaho czeławieka“ pad wieczar dajszoŭ wialikaj siły.

Kala naszych nowych pazycij na ŭschodzi ad Maasu paśla silnaj artyleryjskaj padhatoŭki paczalisia wostryje piachotnyje bitwy. Usie sproby francuzoŭ kontratakami adwajewać utraczenuju ziamlu byli adbity z straszeńnie wialikimi u ich stratami. Apryczь taho jany stracili bolsz 200 pałonnych.

Uschodni front:

Naszy udacznyje ataki wialisia i ŭczora na abapoł Zaturjej, nia hledziaczy na zajadłyje kontrataki rasiejcoŭ. Na pałudziennym uschodzi ad Berestečzka rasiejskije ataki wialikimi siłami zusim razbity.

Aŭstryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. (W.T.B.). 22/VI *Rasiejski front:* Uczora adbity ataki rasiejcoŭ pad Gurahumoraj. Apryczь hetaho na poŭdni ad Dniestra nie było wydatnych zdareńnioŭ.

Na zachodzi ad Wiśniowczyka worahi iznoŭ pawiali ataki znacznymi siłami. Kołonny worahoŭ, iduczy u ataku, byli raźbity czaściu artyleryjskim ahniom, czaściu ŭ bitwach z niamieckaj i aŭstryjacka-wenhierskaj piachotaj. Worahi mieli ciažkije straty.

Kala Burkanowa naszaje wojsko adbiło nacznyje ataki rasiejcoŭ.

Aružnyje siły sajuznych hasudarstw, katoryje bjucca na Wałyni, dalej pasoŭwalisia ŭpierod na poŭnaczy ad Harochawa, na ŭschodzi ad linii Łokaczy-Kisielin i kala Sokula. Usie nowyje wielmi zajadłyje kontrataki rasiejcoŭ jak u hetych wakolicach, tak i kala Kołkaŭ byli nieudaczny.

Italjanski i paludzienna uschodni front: Nie było niczoha znacznaho.

WIENA (W.T.B.). 23/VI. *Rasiejski front:* U dalinie reki Czeremosz rasiejcy pasoŭwajucca, kirujuczysia da miesta Kuty. Apryczь hetaho, pałažeńnie ŭ Bukowinie i Uschodniaj Haliczyni nie źmianiłosia.

Uczora worahi pawiali czyślenyje silnyje ataki proci naszych pazycij na pałudziennym uschodzi i na poŭnaczy ad Radziwiłłowa, ale ŭsie jany byli adbity.

Armija pad kamandaj hienerała v. Linsingena dalej adbiwała rasiejcoŭ na paŭnocznym uschodzi ad Harochawa i na ŭschodzi ad Łokaczoŭ. Kala Łokaczoŭ naszaje wojsko ŭziało ŭ pałon bolsz za 400 rasiejcoŭ i zdabyło 4 kulemioty.

Na wuczastku Styr—Stochod czyślenyje silnyje kontrataki worahoŭ niczoha nie dajszli.

Kaniec telehram na 4 stranicy.

Da bratoŭ za morem.

Siahońnia, 27 czerwienia, paczynajucca ŭ Lozanni narady zjezdu „inorodcoŭ“ Rasiei. Syny uciskanych pad ułaściu rasiejskaho prawicielstwa narodoŭ, hodnyje wiery swaich hramadsianstw, znajuczy narodnyje patreby i žadańnia, buduć namieczać asnowy takoha ładu, katory zabaspieczyŭ by kožnamu narodu swabodu žyć i razwiwacca.

Zjezd hety, dapaŭniajuczy nidaŭny zjezd u Sztokholmi, u swaich rezolucijach pawinien pakazać pierad usim świetam wychad z ciažkaho pałažeńnia „inorodcoŭ“ Rasiei. Ale śmiełyje, wolnyje dumki, wykazanyje ŭ Lozanni, zapaliŭszysia na moment jarkim ahniom, jak małanka, nia źmieniać doli padniawolnych narodoŭ, nie daduć im niczoha, kali nie zwaruchniecca ŭwieś kulturny świet, kali ideja wyzwaleńnia uciskanych „inorodcoŭ“ nia wojdzie hłyboka u świedomaść wialikich dzieržaŭ. Narodnyje wybrancy, spoŭniŭszy zahadannuju im zadaczu, razjeducca z Lozanny kožyn u swoj Kraj, kab dalej wiaści pakinutuju na moment rabotu nad budawańniem asnoŭ nacyonalnaho žyćcia. Woś, i padnimajecca pytańnie: chtož budzie szyryć pa ŭsim świeci idei zjezdu, chto budzie pracawać dziela taho, kab iskry, kinutyje zjezdam, nie zatuchli, a raspalili by duszy ludziej miłaściu da uciskanych narodoŭ?

Hetymi dniami my drukawali pryzyŭ „Ligi inorodcoŭ Rasiei“ da ŭsich ziemlakoŭ, szto pakinuli rodnuju staronku i pawybiralisia ŭ Ameryku dy inszyje starony,—kab jany ŭ nowaj Baćkaŭszczyni paddzieržali wystupleńnie zjezdu u Sztokholmi. I nima sporki, szto litwiny, palaki, ukraincy, žydy, katoryje zdaŭna naładzili u Amerycy samabytnaje žyćcio, zhurtawaŭszy swaje siły, mnoha pamohuć bratom, astaŭszymsia pad rasiejskim panawańniem. Ale hramady biełaruskich emihrantoŭ — niczym nie źwiazanych miž saboju, raspylenych na wialikim abszary zaakianskich ziamiel — dahetul swajho asobnaho žyćcia ŭ czužynie nie naładzili, nie stanowiać tam nacyonalnaj siły i pamahczy nam nie zdalejuć, kali nia złuczacca u wialikuju hramadu, nia stworać swajej nacyonalnaj orhanizacii.

Woś, da tych zaakianskich bratoŭ naszych my i zwiertajem naszy słowy. Zbudziciesia, orhanizujciesia i paddziaržycie mnohamiljonny siermiažny wasz narod, szto ŭ rodnaj Ziamlicy ciažej pakutuje, czym wy pakutawali u czužynie! Wy ciapier — u lepszym bycie — pawinny uspomnić ab biazdolnych bratoch, pawinny złuczacca razam i pracawać dziela pakinutaj, dalokaj Baćkaŭszczyny, bo inaczej rodny Kraj adcurajecca ad was na wiecznyje czasy i nikoli nie zabudzie, szto ŭ najciažejszyje minuty wy z-za mora hladzieli na jaho muki, na jaho niadolu i nie praciahnuli ruki pomaczy!

Na zjezd u Lozannu.

MONACHIUM. 23/VI. Zjezd uciskanych narodoŭ Rasiei adbuziecca ŭ Lozanni, kab detaliczna razhladzieć pytańnie ab ablahczeńni ci zniztažeńni ich jarma pry spadziewanych pierehaworach ab miry. Na zjeździ buduć predstaŭniki ŭsich narodoŭ, katoryje złuczylisia u adozwi da niewajujuczych prawicielstw i narodoŭ.

U Monachium prybyli siahońnia predstaŭniki Konstantynopolskaho kamitetu dziela zaszczyty prawoŭ mahometanskich narodoŭ u Rasiei. Wieczeram jany wyjeduć u Lozannu — na zjezd. Tureckaja deputacija składajecca z 7 dusz: 1 mahometanskaho światszczenika, prafesaroŭ uniwersytetoŭ, adwakatoŭ i žurnalistoŭ.

Mitrapalit Szeptycki u Biełarusi.

Jak ahnia, bajałosia zaŭsiody rasiejskaje prawicielstwo unii, katoruju u swoj czas biazbožna znisztožyło ŭ miežach swajej dzieržawy. Ale ideja kaścielnaj jednaści ad hetaho nie pamierła, i unija dalej trywała za hranicami Rasiei. Hłaŭny centr jaje stanawiła Haliczyna — taja Haliczyna, na katoraj maskali ŭžo spahnali swaju złość...

Hetym tłumaczycca, szto ŭ Rasieju unijaty nia mieli prawa pryježdžać: dostup dla ich byŭ zakryt. Hadoŭ 9—10 tamu nazad byli zrobleny kroki pierad rasiejskim prawicielstwam, kab pazwoliło sialicca ŭ biełaruskich i ukrainskich hubernijach biezziamielnym ukrainskim sielanam z Haliczyny, katorych oficyalna maskali liczać za takich-že „rasiejcoŭ“, jak sami. Ale Stołypin — jon tady byŭ hłaŭnym kiraŭnikom rasiejskaj palityki — na heta nie prystaŭ zatym, szto hetyje «braty» mieli nieszczaście być unijatami.

Asabliwa niepakoiŭ maskaloŭ unijacki mitrapalit, Andrej Szeptycki, czeławiek wysokaj kultury, enerhiczny, z wialikaj inicyatywaj, katory akazaŭ jak usiamu ukrainskamu dziełu, tak i sprawi nacyonalnaho kaścioła ukraincoŭ — unii niepamiernie wialikije usłuhi. Ŭpływ hetaho papraŭdzi wydatnaho czeławieka byŭ wielmi szyroki i dachodziŭ ažno da hłybi Rasiei. Da słoŭ mitrapalita prysłuchiwalisia i niekatoryje prawasłaŭnyje hierarchi, i predstaŭniki rasiejskaj intelihiencii. Dumka ab złuczeńni kaściołaŭ znajszła wotklik miž arystokratycznymi kruhami Piecіarburha i Maskwy, dy ŭ Pieciarburzi nawat załažyłasia unijackaja kaplica i pry joj niewialikaja parachwija. I heta prypisywali staraniam mitrapalita Andreja Szeptyckaho.

Szto staronniki unii ŭ Rasiei i pierakonanyje, idejnyje unijaty stalisia paddzieržywać źwiaź z haławoj Unijackaho kaścioła, heta zusim zrazumieła. Ale rasiejskaje prawicielstwo ŭ-wa ŭsim hetym baczyło „intrygi“ mitrapalita i saczyło kožyn jaho krok. Dy, nia hledziaczy na pastajanny nahlad nad usimi, chto tak, ci hetak mieŭ stycznaść sa sprawaj unii, mitrapalitu ŭdałosia raz pryjechać „incognito“ ŭ Rasieju — adwiedać swaich synoŭ duchoŭnych. Asabliwa cikawiŭsia mitrapalit Biełaruśsiu, katoraja ŭ sprawach unijackaho kaścioła prysłuchaje jamu. I mitrapalit abjechaŭ znaczny kusok naszaho kraju, starajuczysia paznać tutejszyje nastrajeńnia, pierekanacca, ci žywie miž narodam pamiać ab unii. Ab padarožy mitrapalita Andreja Szeptyckaho prawicielstwo taki daznałosia, ale pozna, kali mitrapalit pakinuŭ užo Rasieju, — i hnieŭ kazionnych hazet nia mieŭ hranic: jany hrazili, szto kali mitrapalit aśmielicca pierastupić miežy Rasiei, dyk nazad jaho nia puściać!

Kali rasiejskaje wojsko zaniało Haliczynu i Lwoŭ, jano aresztawało mitrapalita i, łamajuczy ŭsie mižnarodnyje zakony, wywiazło jaho ŭ Rasieju, dzie i dzieržyć, jak wajennapałonnaho, u Kursku. Ale mała było zabrać u swaje ruki „niebaspiecznaho“ czeławieka: prawicielstwo cikawiłosia, s kim u Rasiei mitrapalit znasiŭsia, i, kab daznacca ab hetym, zabrało i wywiazło z Lwowa, s pałacu mitrapalita, jaho archiŭ.

Ciapier, pa prykazu pradsiedaciela rady ministroŭ, Sztyrmera, specyalnaja kamisija pry departamenci palicii pad kirunkam hienerała Klimowicza pracuje nad razborkaj hetaho archiwu. Klimowicz — fihura, dobra wiadomaja wilencam: jon byŭ kaliś u Wilni palicmajstram i mieŭ mnoha supolnaho z «achrannym addzieleńniem». Wybar jaho, treba dumać, zatym i ztoblen, szto Klimowicz dobra znaje naszy krajowyje sprawy i peŭnie enerhiczna woźmiecca da „wyjaśnieńnia“, chto s tutejszych ludziej byŭ zamieszau u «prastupnaj» sprawi unii.

Biełarus-Katalik.

Tarhowyje darohi.

Kažuczy ab zabaspieczeńni ekonomicznaho razwićcia naszaho kraju my pawinny źwiarnuć asabliwuju uwahu na hłaŭnyje tarhowyje darohi jaho — reki.

Praŭda, szto hruzawy ruch ciapier pierachodzić na czyhunki, ale heta praŭda budzie piersz za ŭsio adnosicca da fabrykatoŭ—hatowych užo da užytku, fabrycznych wyraboŭ i da takich syrych tawaroŭ, katorym padaroža wadoj može paszkodzić. Zatoje tawar, katory, raŭnujuczy da jaho abjomu, može być zaliczen da małacennych — jak drewa, i da naszych dzion spłaŭlajecca najbolsz pa rekach.

Dla tej czaści kraju, katoraja ŭ hety moment zaniata niamieckim wojskam, za hetki tarhowy szlach słužyć Nioman i jaho prytoki. Szlach hety wielmi zapuszczeny — jak i ŭsia haspadarka kraju pad rasiejskim panawańniem. Tak, z pryczyny wialikaho czysła mializn na Niomani i zmiennaści jaho farwatera pa hetaj rece, a tym bolej pa jaje prytokach nia može adbywacca ruch wialikszych parachodaŭ i barak, szto hłyboka sidziać u wadzie, dy tolki płyty, i to czasta z wialikaj trudnaściu, mohuć chadzić pa ich. Kab že Nioman i ŭpadajuczyje ŭ jaho reki mahli wazić nia tolki płyty, ale i ŭsielakije tawary, dyk tarhowy ruch u kraju szmat by uzros i wyzwaŭ by adpawiednaje ažyŭleńnie u-wa ŭsim ekonomicznym žyćci kraju, ŭ razwićci jaho wytworczych sił.

Pierestupajuczy staruju niamieckuju hranicu, zrazu kidajecca ŭ woczy akuratnaja rehulacija Niomana ŭ miežach Niamieckaho hasudarstwa — na adwiecznaj Litoŭskaj ziamli, zdaŭna prynaležnaj da Prus. Tam zroblena wialikaja rabota dziela taho, kab reka nie miaieła lisznie, pabudawany poŭ-haci i t. p. Hetkuju samuju rabotu treba zrabić i na naszaj czaści Niomana, dy Willi, katoraja tak sama mahła-by wazić na sabie parachody i barki z Wilni i wyszej Wilni — z hłybi kraju. Ureszci dziela hetaj samaj mety trebałob pryspasobić reki Niewiažu i Świentu, dy hetak abniać Niomanskaj systemaj biezmała uwieś nasz kraj z hetaho boku wajennaho frontu.

Patrebu rehulacii naszych rek zdaŭna adczuwali ŭsie, chto tak ci hetak mieŭ stycznaść z handlem, — asabliwa z handlem lesam. Na rejennym zjezdzi naszaho kraju, katory adbyŭsia ŭ Wilni u marcy 1914 hodu — pierad samaj wajnoj—dziela razhladu pytańnia ab nowych tarhowych umowach z Niamieczczynaj, usie hetyje raboty byli pryznany wielmi śpiesznymi. Zjezd pryznaŭ patrebnym takže ustroić recznyje porty ŭ takich punktach, jak Wilnia, Koŭna, Jurburg.

Aposznimi czasami paczynajuć dachodzić da nas wiestki, szto lasny handel i spłaŭ pa Niomani drewa adnaŭlajucca. Samo saboj razumiejecca, szto raniej ci paźniej padnimiecca iznoŭ sprawa rehulacii naszych rek, — i para da hetaj sprawy rychtawacca zahadzia: ad jaje u znacznaj miery zaležyć bolsz szybkaja adbudowa zrujnawanaho dabrabytu kraju.

A. N.

U Wilni i wakolicach.

× **Pracesija na Božaje Cieła**, pry pieknaj pahodzi, prajszła wielmi udaczna, sabraŭszy wielmi mnoha narodu. Jana iszła, jak i sztohodu, praz Katedralny plac, pa Wialikaj wulicy, św.-Janskaj, Wilenskaj i św.-Jurskim praspekci. Damy pa darozi byli piekna pybrany zieleńniu, kwietkami, dywanami i t. p.

× **Hości z Berlina.** U paczatku hetaho tydnia adwiedaje ziemli, prysłuchajuczyje Ober Ost, Prezydyum niamieckaho Reichstagu. Hości zajeduć i u stalicu naszaho Kraju — Wilniu.

× **Atkryćcie wystaŭki.** (Apawieszczeńnie). Wystaŭka wilenskich rabotnych damoŭ, uładženaja pad apiekaj Ekscelencii Hłaŭnakamandajuczaho X armijej p. hienerała-an-szefa von Ejchhorna, atkrywajecca ŭ piatnicu, 30 czerwienia, ŭ 1/2 12 hadz. pierad abiedam u domie № 43 pry Wialikaj wulicy. Pry hetym buduć zaproszenyje hości i czleny Kamitetu. Ŭchod na wystaŭku dla publiki atkrywajecca ŭ piatnicu 30 czerwienia ad 3 hadz. paabiedzi. Wystaŭka atkryta kožyn dzień — aprycz paniadziełkoŭ — ad 10 da 1 hadz. i ad 3 da 6 hadz. Bilety na ŭchod pradajucca ŭ kassi wystaŭki. Pastajannyje bilety — 3 m., dla wajennych, paczynajuczy ad feldfebela i iduczy ŭniz, — 2 m., dla wuczenikoŭ i dziaciej miensz za 14 hadoŭ — 1 m. Adnorazowyje bilety: dla stałych asob — 0,50 m., dla wajennych ad faldfebela i nižej — 0,20 m., dla wuczonioŭ i dziaciej nižej 14 hadoŭ—0,20 m.

Szkołam i tawarystwam, zajawiŭszymsia zahadzia u biuro wystaŭki, Wialikaja wul. 43, dajecca pazwaleńnie ahledać wystaŭku za asobnuju cenu.

Wilna, 24 czerwienia 1916 h.

Ad imi Kamitetu

Hradanaczalnik

Pohl.

× **Rewizija szkoł.** U piatnicu, 23 czerwienia, biełaruskije szkoły ŭ Wilni adwiedaŭ major Rudenek, czynoŭnik addziełu kultu pry Ober Ost, razam z wilenskim stadtschulrat'am Te Gude, predstaŭnikam Upraŭleńnia Wilnia-Suwałki Sztejnam i insz.

Rewizory byli ŭ piaci szkołach— biezmała pa hadzini ŭ kožnaj, prawierajuczy, jak wiadziecca nawuka, szto dzieci ŭžo wiedajuć, szto umiejuć piejać i t. p. Asabliwaja uwaha była zwiernieua na nawuku relihii, katoraja dahetul nia ŭsiudy zawiedziena, — naprykład, na Antokoli parachwialnyje ŭłaści nie naznaczajuć ksiendza.

× **Dabraczynnyje kamitety** pieražywajuć ciažki kryzis. U wielmi ciaŭkim pałažeńni znachodzicca Biełaruski Kamitet, katory utrymliwaje 5 szkoł-achronak z 163 dziaćmi i daje pomacz u horadzi bolsz czym 50

asobam, dy Tawarystwo Lekarskaj i Spažyŭnaj pomaczy, naładziŭszaje swaju Ambulatoryju, katoraja darma leczyć, daje leki, małako i inszyje spažyŭnyje pradukty. Treba adznaczyć, szto za aposzniaje poŭmiesiaca Ambulatoryja daje pomacz blizka 100 asobam u dzień.

× **Hatujmosia da zimy!** Wiesna ŭžo minuła, i nastało leta. Nabližajecca czas zboru uradžaju. Woś, prynimajuczy pad uwahu, szto nima nadziei na mir jeszcze sioleta, usie pawinny pryhataŭlać usielakije zapasy na zimu, razumiejuczy, szto nawat u prypadku skoraho zamireńnia nastanuć jeszcze bolsz ciažkije czasy, kali miljony ludziej wiernucca z armii da swaich chat.

× **Kupla jahad ułaściami.** Upraŭleńnie Ober Ost budzie płacić asobam, katoryje chocznć pradać jahady, hetkije ceny (za 1 centner =3 pudy):

paziemki		18 m.
pareczki czyrwonyje		9 m.
„ biełyje		10 m.
„ czornyje		12 m.
ahrest		15 m.
truskauki		17 m.
wiszni	ad 10 da	12 m.
brusznicy		10 m.
maliny sadowyje		17 m.
„ lasnyje		15 m.

× **Monopolizacyja sierczykoŭ.** Hłaŭnakamandujuczyj na Uschodzi wydaŭ nowy prykaz, pawodłuh katoraho zabaroniena wyrablać sierczyki ŭ zaniatych ziemlach. Fabrykam sierczykoŭ, katoryje pracujuć ciapier, pry niekatorych ahraniczeńniach i na naznaczenych warunkach može być dadzieno pazwaleńnie pracawać dalej. Prawo ŭwazić sierczyki ŭ zawajowanyje ziemli z Niamieczczyny dajecca tolki naczalnikam upraŭleńnioŭ. Sierczyki pawinny być zapakawany u skrynaczkach — pa 60 sztuk u kožnaj. S kožnaj prywiezienaj skrynaczki biaruć 3 fen. myta. Sierczyki, jakije jość u miežach Ober Ost, abkładywajucca padatkam udwaja mienszym. U kaho jość nia bolej 20 skrynaczek sierczykoŭ, toj za ich padatku nia płacić. U kramach cena skrynaczki naznaczajecca 8 fen., za dźwie — 15 fen.

× **Drobnyje hroszy** možna dastawać u kassi Upraŭleńnia Wilnia-Suwałki, św.-Jurski praspekt, 8.

× **Pacztowyje apłaty.** Ad 1 žniŭnia pacztowyje apłaty za zwyczajnyje piśmy da 20 gramoŭ wahi naznaczeny 15 fen., ad 20 da 250 gr.— 25 fen. Atkrytki: prostyje — 7,5 fen., z atkazam — 15 fen. Telehramy— za słowo 17 fen., ale nia miensz 1 m. 60 fen. za ŭsiu telehramu.

× **Litoŭski wieczer,** ab katorym my pawiedamlali czytaczoŭ naszych, adbyŭsia ŭ niadzielu, 25 czerwienia, wielmi udaczna. I pjesa, i orkiestr, i chor wyjawili mnoha rupnaści i akuratnuju padhatoŭku.

Treba dumać, szto wilenskije litwiny buduć czaściej ustraiwać hetkije wieczary, — dyj biełarusam nia szkodziło-b uspomnić minułyje hady, kali biełaruskije wieczary źbirali pa tysiaczy dusz.

× **Na Willi.** S pryczyny aposznich daždžoŭ, katoryje lili niekolki dzion, u Willi prybyło wielmi mnoha wady, i reka maje nadta pawažny wyhlad. Na wialiki žal, sioleta ruch płytoŭ lisznie słaby i z wysokaj wady mała chto može karystać.

Ahlad knih:

„Hore «inorodcoŭ» pad rasiejskim panawańniem“. Pad hetkim zahałoŭkam wydaŭ u Berlinie pa niamiecku von Revelstejn knižku, ŭ katoraj, apirajuczysia na statystycznych danych i historycznych faktach, apisywaje ciažkuju dolu «inorodcoŭ» u Rasiei. Najbolej zatrymliwajecca jon na narodach zachodniaj czaści Rasiei, katoryje nia tolki nia mieli mahczymaści razwiwać swaju kulturu, ale i stracili jaie zusim, abo czaściu.

Naszym czytaczom, katoryje znajuć niamieckuju mowu, radzim paznajomicca z hetaj knižkaj. Kasztuje jana 1 m. 80 f.

ZUSIAHO KRAJU.

Z žyćcia Biełastoku.

BIEŁASTOK. Za aposzni czas isnoŭ atkryty try patajnyje brawarki, praŭda, nadta małyje.

Ciapier idzie rasczystka reki Biełaj, ad katoraj miesto maje swajo imia.

U miestowym parku i za mastom rabotniki, stojuczy ŭ wadzie, wybirajuć kamni i muł, katoraho tut mnoha nabrałosia za mnoha hadoŭ s pryczyny spuskańnia wady s fabryk u reku.

Jość prajekt zbudawać niekolki haciej, kab padniać wadu ŭ rece, katoraja za rasiejskich czasoŭ zaŭsiody ŭ letku wysychała, pakidajuczy pa sabie śmiardziuczyje łužy.

Proci zarazy.

HRODNA. Paczynajuczy ad 19 czerwienia, u Hrodni szczepiać chaleru i ospu cywilnamu nasialeńniu.

Bahaty žebrak.

HRODNA. U adnaho staraho žebraka ukrali 700 rub. bumažkami. Padazreńnie pało na susieda jaho, katory i byŭ aresztawany za ihroj u karty. U jaho znajszli bumažki, na katorych žebrak zrabiŭ byŭ swaje znaki.

Za padpał.

SUWAŁKI. S pryczyny padazreńnia ŭ padpale aresztawali adnaho tutejszaho žychara, Rynkowy plac, 22.

Ranicaj niejkaja kabieta ŭbaczyła, szto s pad strechi wychodzić dym. Kali ludzi, katorym jana skazała, pabiehli na strych, dyk ubaczyli haspadara, katory spakojna hulaŭ kala ahniu. Jon nie pamoh zusim i tuszyć pažar. Kali susiedzi winawacili jaho ŭ padpale, jon hraziŭ im nažom.

Kulturnaja praca u žydoŭ.

LIBAWA. Pry Iwowaj wulicy atkryta žydoŭskaja biblioteka i czytalnia. Pakul szto, czysło knih dawoli skromnaje. Žduć achwiar.

WIESTKI Z RASIEI.

—s—

Z hramadzkaho žyćcia.

Zmahańnie z rabotnikami.

My ŭsie jeszcze pamiatajem „pieradkonstytucyjnyje“ czasy, kali studentoŭ za prynaležnaść da studenckaho ruchu wydalali s uniwersytetoŭ i zdawali ŭ sałdaty. Hetkich „prawiniŭszychsia“ studentoŭ addawali pad kamandu asabliwa „jarych“ kapitanoŭ, kab wybiwali z ich rewalucyjny duch i „pierarablali“ na „spakoŭnych i pakornych abywateloŭ“. Kali ž zawiali tak-zwanuju „samadzieržaŭnuju konstytuciju“, hety sposab „uspakajeńnia“ pakinuli, bo jak nijak, a Duma hetaho niedapuściła by. Ciapier, kali rasiejskaje prawicielstwo, karystajuczy z wajny, u kožnym prypadku baronicca ad napaściej lewych partij „patryotyzmam“, stary sposab „uspakajeńnia“ ŭwaskros nanowa, tolki ciapier jaho stasujuć nie da studentoŭ, a da rabotnikoŭ. Rabotniki, katoryje pracujuć u fabrykach wajennych materjałoŭ, pa zahadu wajennaho ministra na ŭwieś czas wajny zwolnieny ad wajenszczyny. Heta «lhota» dajecca tolki „słuchmianym“ rabotnikam, dy kožnaja sproba ich orhanizawacca, zrabić schodku, kab abhawaryć swaje unutrenyje sprawy, sprawy pracy, daražyni i t. p., wyzywaje „niamiłaść“ ułaściej. Dla takich raboczych nima pamianutaj ilhoty — ich zrazu wydalajuć s fabryki i pasyłajuć u armiju.

Kali rasiejskije administratary pierad „konstytucijej“ adrywali małodzioż ad nawuki i rujnawali uniwersytety, dyk wychodziło z hetaho toje, szto u armiju papadali elementy, padbiwaŭszyje „aporu tron u“ — sałdatoŭ da niesłuchmianaści i buntu. Nieszta padobnaje robicca i ciapier: karajuczy «niesłuchmianych» rabotnikoŭ, prawicielstwo adbiraje najlepszyje raboczyje ruki u swaich že fabrykach i pasyłaje ŭ armiju niezdawolenych ludziej, pakryŭdženych zusim niesprawiedliwa, katoryje buntujuć armiju proci prawicielstwa. Rabota hetych ludziej budzie widać u armii nie tak skora — badaj, paśla jaje razhromu. Za toje ŭ fabrykach ślady hetych sposaboŭ „uspakajeńnia“ widać užo ciapier: pawodłuh hazet, praca ŭ takich wialikich zawodach, jak Puciłaŭskije i Dniaproŭskije, razwaliwajecca śledam za wysyłkaj lepszych rabotnikoŭ.

Apracza wyszej skazanaho sposabu „uspakajeńnia“ rabotnikoŭ, prawicielstwo užywaje druhoha sposabu, chacia i bolsz nowaho, za toje dobra spraktykawanaho: miž fabrycznymi rabotnikami pamieszczaje swaich szpionoŭ, katoryje pracujuć, jak rabotniki. Hety sposab puściŭ u chod jeszcze niaboszczyk Witte ŭ Maskwie, dajszoŭszy znacznych rezultatoŭ. Samo saboj razumiejecca, szto rabotniki skora paznali, jakich im dali nowych «tawaryszoŭ», i padniałosia straszennaje abureńnie. Bolszuju czaść „achrannikoŭ“ rabotniki, raspaznaŭszy ich, prosta bili i hnali won. Ale, jak piszuć rasiejskije hazety, u niekatorych prypadkach «achranszczyki» za swaju „rabotu“ zapłacili swaim žyćciom.

Jak baczym, i ŭ sprawi wybaru sposaboŭ «uspakajeńnia» rabotnikoŭ prawicielstwo „niczoha nie zabyło i niczoha nie nawuczyłosia“.

WIENA (W.T.B.) „Reichs post“ danosić s Pieciarburha:

Rewolucyoniery raspaznali adzietaho za rabotnika „achranszczyka“ Ławrentjewa i zabili jaho ŭ jaho kwatery paśla ciažkaho katawańnia.

Palicija raskryła szyroka paszyrenuju orhanizaciju — „latuczy rewalucyjny addzieł.“ Da jaje aprycz rabotnikoŭ prynaležać i studenty. U patajnaj drukarni pobocz s inszymi rewolucyjnymi drukami znajszli

---

Č czytajecca, jak CZ; Š—jak SZ.

S papierou Olhierda Obuchowiča.

(Pačatak u № 33).

Pa dojściu da poŭnaletnaści baćki majho, p. Nerezyusz złažyŭ z siabie pawinnaść apiekuna nad Obuchowičoŭskimi majetnaściami i pryniaŭ interesy maršałka Rudziejeŭskaho (hetaho rodu nia treba miešać z Radziejeŭskimi). P. Karol ažaniŭsia z Idalijej Judyckaj, apošniaj dziedzičkaj Hłuska. Kluč Hłuski byŭ Judyckimi wielmi abdoŭžen i pierajšoŭ užo niekolki eksdywizij, ale p. Karol dahledziŭ, što pieršaja z hetych eksdywizij, na katoraj apiralisia usie paźniejšyje, mieła niejkije nieformalnaści i nie była zaćwierdžena. Jon padniaŭ hetaje pytańnie i daŭ dowad da utwareńnia eksdywizii papraŭčaj Hłuskaj. Učaście u jej pryniali ludzi wielmi časami padozrenaj sławy, jak Juzef Świda, Ihnat Tukałło — (ciotečna-zrodny brat majej babki Alžbiety z Wencławowičoŭ Estkowaj. Estko—ex-legionist, katory zdabyŭ na wajnie razam z laŭrami Napoleonskimi i hramadnuju summu napoleondoroŭ)— i inšyje, a najhoršym byŭ maršałak Bžozoŭski, bankart adnaho z Judyckich, katory adprysiahnuŭ praŭnaść skryptoŭ naturalnaho swajho baćki, wydanych achmistryni Bžozoŭskaj, heta znače swajej matcy, ab katorych ahulna wiadoma, što byli fikcyjnyje. Hety Bžozoŭski byŭ baćkam znanaho za našych časoŭ Michała Bžozoŭskaho (rodž. sa Zdziechoŭskaj), katory słyŭ z biazčelnaści i dościpu. Chacieŭ jaho adzin raz dakaryć p. Juzef Świda i, papiaredziŭšy ab hetym čyślenuju kampaniju, kaže da ŭchadziačaho Bžozoŭskaho: „Jak maješsia, panie Judycki?“ — „Zdaroŭ hadujusia, panie Wańkowič!“ adkazaŭ Bžozoŭski. Mnie zdajecca, što lepiej zrezać nia možna! Prypaminaje mnie heta anegdotku, čutuju u Francii: Karol Henryk IV sustreciŭ niejkaho šlachcica saŭsim da siabie padobnaho, dyk, stukajučy jaho pa plaču, pytajecca: „Skažy, waspan, ci twaja matka była pry dware majho baćki?“ Šlachcic adkazywaje: „Nie, najjaśniejšy karalu, moj baćka byŭ lokajem pry jaje miłaści karalewi, matcy wašaj miłaści.

Ale, wiertajučysia da Nerezyuša i eksdywizii, skažu, što p. Karol z henaj mutnaj wady jomkuju rybu wyławiŭ: sud abminuŭ kredytaroŭ Judyckich, Fastowičy wydzieliŭ Bžozoŭskamu, a Zareče astałosia dla p. Rudzijeŭskaj i pierajšło da Nerezyuša niewiadomym niejkim paradkam,—kažu niewiadomym, bo pamiataju hetkuju sprawu.

Zimoj 1847 hodu adbywałosia wielmi pyšnaje wiasielle panny Anieli Estko, dački Jakuba. Była heta bahataja jedynačka, świecka adukawanaja, saŭsim prystojnaja. Ja spadziewaŭsia dla jaje bliskučaj partii, tymčasam jana wyjšła za Ottona Jodku; čeławiek jon byŭ nia bystry, ale dobry. Pan Jakub Estko byŭ heta čeławiek bahaty, pawažany i s šyrokimi stasunkami, mieŭ niejki wyšejšy urad ad wybaroŭ i byŭ pry hetym adnym z hłaŭnych mecenasoŭ Jednoty Kalwinskaj; mieŭ swajakoŭ, pryjacieloŭ i znajomych dawoli, dyk i paklikaŭ usich na wiasielle swajej jedynački. Siarod marozoŭ i bur wielmi wostraj zimy 47-ho hodu try, nawat čatyry hubernii Biełaruskije rušyli na wiasielle u Turyna, u Ihumienski pawiet. Biskup nominat Minski ks. Rawa pryjechaŭ dawać šlub. Miž inšym byŭ heta adzin z najbolš ahraničenych ksiandzoŭ u minskaj dyecezii. Car Mikałaj chacieŭ jaho kaniečna zrabić biskupam i try razy predstaŭlaŭ Stalicy Apostolskaj, ale darmo. Na šlubie ks. Rawa mieŭ mowu, pačynajučujusia ad słoŭ: „Ruka ruku myje, a jakajaž miłaść jość miž rukami? Naha nahu padpiraje, a jakajaž jość miłaść pamiž nahami“ i t. d.

(Dalej budzie).

śmiertny pryhawor Sztyrmeru i Szuwajewu, kali da hetaj wosieni wajna nia budzie zakonczena.

Napali na śled zmowy ŭzarwać fabryku wajennych materjałoŭ na Wasileŭskim ostrawi.

Wykaczywańnie hroszy.

„Birž. Wied.“ piszuć, szto pawodłuh wiedamaściej ministerstwa handlu i promysłoŭ za pierszuju czwierć 1916 hodu prywieziena ŭ Rasieju tawaroŭ na 356 miljonoŭ rub., a wywieziena z Rasiei — na 67 miljonoŭ, — znaczyć, u Rasiei ubyło hatowymi hraszmi 289 miljonoŭ rub. Za hety samy czas u tym hadu passyŭ dachadziŭ tolki 59 mil. Hetak, za adnu tolki czwierć hodu pałažeńnie pahorszyłosia na ahramadnuju sumu hroszy — 230 miljonoŭ. Kali da hedaho dadać wialikije hroszy, jakije Rasieja kožyn hod wysyłaje ŭ Anhliju i Franciju, jak pracenty za pazyki, dyk budzie jasna, czamu rasiejskije ekonomisty sumna pazirajuć na buduczynu z pryczyny systematycznaho wykaczywańnia rasiejskich hroszy za hranicu.

„Apraŭdańnia“ Dračewskaho.

Na daprosi b. pieciarburskaho hradanaczalnika Draczewskaho, kataraho winawaciać u rastraci kasionnych hroszy, jon zajawiŭ, szto niedastajucsyje hroszy wydany dziela tajnych patreb, ważnych dla hasudarstwa, ab katorych jon nia može skazać nawat hasudarstwienamu kantrolu, i ni ab jakoj rastraci nia može być hutarki.

Kali-b i pawieryć jamu, szto nijakich rastrat nie było, a hroszy pajszli, jak dumajuć hazety, na „patryotycznyje manifestacii“ pierad wajnoj, dyk nielha dumać, kab hasudarswieny kantrol byŭ zdawolen hetkim tłumaczeńniem i zamiest kwitoŭ pryniaŭ zajawu czynoŭnika, bytcym hroszy nie raskradzieny, a pajszli na „tajnyje sprawy“.

Kala wajny.

Naruszeńnie neŭtralnaści Rumynii.

BUKARESZT. (W.T.B.). Razhladajuczu materjały ab ustupleńni na rumynskuju ziamlu rasiejskaho wojska, wyjawiłosia, szto rasiejcy pierastupili rumynskuju hranicu nie praz abmyłku, a sumyśla, kab wyzwać u Rumynii ruch. Rumynskije pahraniczniki zatrymali 12 rasiejskich aružnych kazakoŭ, katoryje pierajszli hranicu, i ŭziali ich u pałon.

BUKARESZT. Hazety piszuć: na ŭczerasznim zasiedańni Has. Rady pastanoŭlena mobilizawać 4 korpus dla abarony rumunska-rasiejskaj hranicy. Aficery, katoryje byli u otpusku, atrymali prykaz uraz že wiarnucca u swaje pałki. Pojezdy, katoryje iduć da rasiejskaj hranicy, pierapoŭnieny zapasnymi.

Rol Rasiei na Bałkanach.

SOFIJA (W.T.B.). Oficyoz „Narodni Prawa“ pamieściŭ fotohrafiju piśma rasiejskaho pasła ŭ Biełhradzi, Hartwiga, da serbskaho ministra prezydenta Pasicza z d 26 maja 1913 h. Hartwig radzić serbam być nadta ascierožnymi, kab wina za razryŭ z Boŭharyjej lahła na boŭharoŭ. „Narodni Prawa“ pisze: „ciapier jasna, chto padbiwaŭ serboŭ proci Boŭharyi, žadajuczy jaje pahibieli. Heta fotohrafija razczynić woczy szmat kamu s-pamiž rusofiłoŭ“.

S tureckich apawieszczeńnioŭ.

KONSTANTYNOPOL. (W.T.B.). 23/VI. Na Kaŭkaskim fronci na lewym kryle naszaje wojska na poŭnaczy ad reki Czoroch zdabyło rasiejskije pazycii. Pry hetym my ŭziali 500 pałonnych, u tym czyśle 5 aficerou, zdabyli dwa kulemioty razam z ludźmi dy mnoha zapasoŭ, u tym czysle pałatak.

KONSTANTYNOPOL. (W.T.B.). 24/VI. Na lewym kryle kaŭkaskaho frontu zakonczeno zdabyćcie pazycij worahoŭ. U hetych bitwach my zdabyli mnoha wajennych materjałoŭ, paŭtara miljona patronoŭ, 7 kulemiotoŭ, 652 pałonnych, u tym czyśle 7 aficeroŭ. U worahoŭ zabitych 2000 dusz.

Straty aficerou.

WIENA. U Haliczyni i Wałyni miž rasiejskimi aficerami byli wielmi znacznyje straty, asabliwa ŭ bitwach kala Sokula i Kołkaŭ. Na hetym wuczastku zabity 4 hienerały, ranieny ciažka 3, ŭ tym 2 naczalniki korpusoŭ. Za pierszy tydzień nastupleńnia zabity 14 hienerałoŭ, 17 pałkoŭnikoŭ — z ich troje byli ŭ japonskaj wajnie. Pry szturmi Harochawa adzin kasacki połk wybit zusim ahniom kulemiotoŭ.

Na mory.

BERLIN. (W.T.B.). Jak danosić „Nation. Ztg.“, z zajawy „Prawit. Wiest.“ widać, szto rasiejskaja padwodnaja łodka „Niewa“ nie wiarnułasia nazad s pławańnia kala bierahoŭ Szwecii.

U kancy maja nowy rasiejski pancyrny krejser wyjszoŭ s kronsztadzkaho doku. Ciapier adbywajecca probnaja padaroža ŭ Baltyckim mory.

Pahibiel parachoda «Merkur».

PIECIARBURH. (W.T.B.). Ab nieszczaści s parachodam „Merkur“ u daniasieńni hłaŭnaho hieneralnaho sztabu pamieszczeno hetkaje apisańnie:

Parachod iszoŭ z Odessy ŭ Chierson, majuczy kala 800 pasažyroŭ, najbolsz wuczaszczychsia, jechaŭszych da chaty. Nie daježdžajuczy 2 mil da Chiersona, parachod naskoczyŭ na minu, katoraja zrujnawała jaho piaredniuju czaść. Parachod zatanuŭ u piać minut. Dźwie ratunkowyje łodki pierewiarnulisia, i ludzi chwatalisia za pławaŭszyje abłomki. 13 posłanych na miejsco nieszczaścia łodak s pryczyny burnaj pahody nie mahli prystać da parachodu i wyłaŭliwali tych, kaho da ich prybiwali chwali. Mnoha umieŭszych pławać swaimi siłami dapłyli da bierahu, i hetak bolszaja czastka byŭszych na parachodzi pasažyroŭ wyratawana. Dahetul wada wykinuła na bierah 28 trupoŭ.

Każuć, szto kapitan rasiejskaho parachoda „Potiomkin“ baczyŭ uzryŭ i pahibiel „Merkura“, ale bajaŭsia padyjści da jaho, dumajuczy, szto jaho ŭzarwała padwodnaja łodka.

TELEHRAMY.

Aŭstryjackije apawieszczeńnia.

Italjanski front: Uczora artyleryjski ahoń u paŭnocznaj czaści płoskahorja Doberdo momentami dachodziŭ wialikaj siły. Nowyje ataki piachoty worahoŭ na naszy pazycii na pałudziennym uschodzi ad Mrzli Vrh adbity. Na wuczastku Plöken siahońnia ranicaj paczałasia zajadłaja artyleryjskaja bitwa. Na fronci ŭ Dołomitach nowaja ataka italjancoŭ na Kroda del Ankona nieŭdałasia. Heta ž było i s paadzinokimi atakami worahoŭ u wakolicach Trimolano. U wakolicach Ortlera naszaje wojska zaniało znacznaje czysło wysokich hornych wiarszyn nad hranicaj.

Pałudzienna-uschodni front: Nad nižniaj Wojusaj iduć styczki. Pałažeńnie biez pieramien.

WIENA. (W.T.B.). 24/VI. *Rasiejski front:* Kala Kimpolunga, ŭ Bukowinie, ŭczora iszła wostraja bitwa. U dalini Czeremosza aŭstryjacka-wenhierskaje wojska wybiło worahoŭ z miesta Kuty.

Kala Radziwiłłowa ŭczora iznoŭ adbit rasiejski szturm.

Niamieckaje i aŭstryjackaje wojska, katoraje bjecca na Wałyni, adbiraje ad worahoŭ krok za krokam zaniatyje ziemli na poŭnaczy ad Lipy, na paŭnocznym uschodzi ad Harochawa i na zachodzi ad Torczyna.

Italjanski front: U wakolicach Plöken worahi, paśla straszenna silnaho ahnia artyleryi, atakawali naszy pazycyi, ale byli adbity.

WIENA (W.T.B.). 25/VI. *Rasiejski front:* U Bukowinie naszaje wojska zaniało nowyje pazycii miž Kimpołung i Jakobeni. Na pałudni ad Berłometa i Wisznicy hory aczyszczeny nami biez praszkod worahoŭ. Na fronci ŭ Haliczynie znaczny ahoń artyleryi. Na pałudziennym uschodzi ad Beresteczka my adbili niekolki atak worahoŭ. Kala Holatynia ŭziaty szturmam wiarszyny na poŭnaczy ad Lipy. Worahi mieli tut ciažkije straty. Na zachodzi ad Torczyna naszaje wojska ŭwarwałosia na pazycii worahoŭ i adbiło zajadłyje kontrataki.

Italjanski front: Na prybrežnym uczastku naszy pazycii momentami byli silna abstreliwany ahniom artyleryi. U Dołomitach ataka italjancoŭ na naszy pazycii kala Rufreddo raźbita naszym zaszczytnym ahniom.

v. Hoefer.

Na mory: adna z naszych padwodnych łodak u pratocy Otranto zatapiła italjanski pamoczny krejser typu „Principe Umberto“, katory płyŭ pad achranaj kontrminanosca typu „Fursze“. Kontr-minanosiec hnaŭsia za padwodnaj łodkaj, wiarnuŭsia na miejsco nieszczaścia i byŭ tam hetak sama zatoplen padwodnaj łodkaj. *Kamanda fłotu.*

WIENA. (W.T.B.). Marski leitenant Banfild žbiŭ 23 i 24 czerwienia pa adnym aeropłani worahoŭ. Adzin francuski latun uziat u pałon.

Kamanda Fłotu.

Za wajnu.

Zapawiedź doŭhaj wajny.

BERLIN. (W.T.B.). Pawodłuh zakona ab dadatkowych padatkach, padatki hetyje zawodziacca na czas wajny. Kali 1 krasawika 1918 hodu wajna budzie jeszcze trywać, dyk hety zakon budzie mieć siłu jeszcze na adzin hod.

Proci wajny.

Propahanda miru u Anhlii.

BERLIN. (W.T.B.). „Voss. Ztg.“ danosić z Londynu, szto propahanda za mir u Anhlii wyjaŭlajecca ŭsio bolej u formi publicznych demonstracij. Niezaležnaja rabotnickaja partija ŭsiudy žbiraje publicznyje schodki za mir. Biezmała nie szto-dzień adbywajucca demonstracii za mir, da katorych pryłuczajucca rabotnickije hramady. U Londyni ŭsiudy rasklejeny wialikije adozwy ab miry, katorych ciapier nia peckajuć, nia rwuć i nie zdzirajuć, jak było dahetul. Palicija nia robić praszkod demonstracijam na karyść miru, choć jeszcze nidaŭna ich zabaraniali i karali za ich.

Žadańnie miru u Francii.

BERN. (W.T.B). U francuskich hazetach, nia hledziaczy na cenzuru, widać asłableńnie i žadańnie miru.

„Humanitè“ pisze: „Nastaŭ czas, kali anhlickaja armija pawinna pakazać, szto jana može zrabić. Jana mo' žmienić chod wajny i hetak nabližyć nieciarpliwa ždany kaniec“.

Nasilstwy nad Hrecijej.

AFINY. (W.T.B.). Saimis budzie ministram-prezydentam i ministram zahranicznych spraŭ.

Pasły sajuźnikoŭ, paśla taho, jak Hrecija pierad imi pakajałasia, predłažyli swaim prawicielstwam spynić błokadu.

Saimis adwiedaŭ pasłoŭ sajuźnikoŭ i zajawiŭ, szto Hrecija spoŭnić usie ichnyje žadańnia.

Skulidis, b. minister-prezydent, skazaŭ, szto Hrecija i nadalej nie ŭmieszajecca u wajnu.

AFINY. (W.T.B.). Saimis na piśmie paćwiardziŭ predstaŭnikam sajuźnikoŭ, szto hrecki urad abiazywajecca spoŭnić usie ichnyje žadańnia.

BERN. (W.T.B.). Socyał-demokratycznaja „Bern. Tag.“ pisze s pryczyny ultimatum'a sajuźnikoŭ: „Niwodnaja historyja wajny nia wiedaje hetkaho hrubaho i podłaho ultimatum'a. My pratestujem proci niaczutaho gwałtu nad prawam. Szto ciapier sajuźniki robiać u stasunku da Hrecii, jany ŭ buduczyni mohuć pazwolić sabie u stasunku da Szwejcaryi“.

AFINY. (W.T.B.). Hazeta „Skryp“ pisze dasłoŭna: „Nota sajuźnikoŭ, kinutaja ŭczora Hrecii, heta najciamniejszaja plama ŭ historyi“.

„Chronos“ pisze: „S taho czasu, jak jość nacii, niwodnaja dzieržawa nie atrymała padobnaho biazczesnaha udaru pa twaru“.

Z Irlandii.

HAAGA. (W.T.B). Wiarnuŭszysia z Anhlii, holenderskije kupcy apawiedajuć, szto ŭ tym tydni „sinn fejnery“ ŭzarwali kala Dublina wialiki skład amunicii, ŭ katorym było 800.000 patronoŭ da wintowak i 6.000 hranat dla ciažkaj artyleryi. Anhlickich sałdatoŭ, katoryje stajali na wachci, zaklikali ŭ susiedni szynok. Tam zahadzia byli założeny miny, i szynok z sałdatami uzarwali. 16 sałdatoŭ zabity, 13 ciažka ranieny.

Mižnarodny rabotnicki ruch.

Zabastoŭki ŭ Warszawi.

BERLIN (W.T.B.). 16 maja na warszaŭskim tramwai paczałasia zabastoŭka z pryczyny niezdawolstwa służaczych uradam tramwaju, warunkami pracy i niskaj płataj. Pa zahadu hienerał-hubernatara, katory žmianiŭ urad, czaść damahańnioŭ służaczych ab płaci, odpuskach i pakidańni służby spoŭnien. Zabastoŭka zusim zakonczena. Aresztawanych u czasi zabastoŭki tramwajnych służaczych uraz že wypuścili.

Spadziewalisia zabastoŭki służaczych miestowaj wadakaczki, kab wykazać solidarnaść s tramwajnymi służaczymi i dabiwacca wyszejszaj płaty i. t. p., ale, dziakujuczy pasrednictwu hienerał-hubernatara, katory zahadaŭ, kab płata była pawialiczena i kab sprawiedliwyje damahańnia byli spoŭnieny, zabastoŭka heta strymałasia.

Pabieda soc.-dem.

NEU-RODE (W.T.B.). Na wybarach u Rejchstag wybran kandydat socyał-demokratoŭ z Berlina Müller proci hałasoŭ konserwataroŭ.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.